

Eesti Kohtunike Ühing

Hr Urmas Reinsalu
justiitsminister
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 31.08.2017 nr 8-1/6265

Meie 19.09.2017

Kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse ja prokuratuuriseaduse muutmise seaduse eelnõust

Justiitsministeerium on 31.08.2017 esitanud teiste hulgas kõigile kohtutele arvamuse andmiseks kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse (KRAPS) ja prokuratuuriseaduse (ProkS) muutmise seaduse eelnõu. Eesti Kohtunike Ühing peab vajalikuks esitada eelnõuga seonduvalt järgmised omapoolsed märkused.

1. Nõustume täielikult, et prokuröride palgad peaksid olema sätestatud seaduses ning justiitssüsteemis tegutsevate ametiisikute töötasud peaksid olema võrreldavad. Seejuures tuleb siiski arvestada ka erinevate võimuharude rollide ja vastutusega õigusemõistmise protsessis, mis ei piirdu isegi kriminaalasjades ainuüksi kriminaalmenetluse ja karistusõiguse küsimustega. Seetõttu on vajalik lahendada justiitssüsteemi palgaprobleemid komplekselt ning vältimatu on reguleerida eelnõus täiendavalt kohtunike valveaja, ületunnitöö ja riigipühäl tehtava töö tasustamise küsimused (vt selle kohta lähemalt http://www.ekou.ee/doc/2014-03-11_EKoY-KSMS-kavatsus.pdf). Samuti tuleb näha ette võimalus maksta kohtunikele lisatasu täiendavate tööülesannete täitmise (sh asendamise) eest. Praegune palgasüsteem, mis täielikult välistab kohtunikele ka objektiivselt põhjendatud ja mõõdetavatel näitajatel põhinevate lisatasude maksmise võimaluse (v.a juhtimis- ja juhendamistasud), ei vasta kohtusüsteemi tegelikele vajadustele ja kohtleb kohtunikke põhjendamatult ebasoodsalt (sh võrreldes prokuröridega). Kuivõrd kohtunike puhul oleks motivatsioonitasude (s.o tulemuspalga) maksmise tingimuste sätestamine äärmiselt keeruline või isegi võimatu, võiks kohtunike pikaajaliselt teenistuses jätkamise kindlustamiseks olla asjakohane taastada 01.07.2013 ennatlikult kaotatud ametistaažiga seotud lisatasud (vt kuni 30.06.2013 kehtinud kohtute seaduse § 76 lõige 1).

2. Eelnõus tuleb täiendavalt lahendada KRAPS § 2 lõikes 2 sätestatud ametipalkade indekseerimise regulatsiooni eesmärgipärast toimimist takistavad ebakõlad, millele oleme korduvalt juhtinud ka seadusandja tähelepanu (vt [05.05.2017](#), [10.06.2016](#), [02.10.2015](#)). Indekseerimine on kohtunike puhul toimunud alates 01.04.2015 ning kui esimesel korral ametipalgad tõusid 1,9%, siis 01.04.2016 toimus langus 0,2% ja 01.04.2017 ametipalgad ei muutunud. Seega on ametipalgad indekseerimise tagajärjel kolme aasta peale kokku tõusnud üksnes 1,7%, kuigi pidanuks indekseerimise eesmärgipärase toimimise puhul samal perioodil suurenema 5,4%. Lisaks tuleb arvestada, et 2013. ja 2014. aastal ametipalkade indekseerimist üldse ei toimunud (v.a Riigikogu liikmetel) ning kui arvestada, et nimetatud aastatel oli indeksi väärtuseks vastavalt 1,028 ja 1,025, siis pidanuks KRAPS § 2 lõikes 1 sätestatud kõrgeim palgamäär olema indekseerimise tulemusena praeguse 5200 euro asemel tõusnud juba 5774,79 euronit (s.o 11% tegelikust suurem). Kompenseerimaks indekseerimise senist puudulikku toimimist, tuleks samaaegselt süsteemi korrastamisega

seetõttu tõsta ka KRAPS § 2 lõikes 1 sätestatud kõrgeimat palgamäära, mis kehtestati praeguses suuruses juba 2009. aastal. KRAPS §-s 4 sätestatud arvestades on kõrgeima palgamäära tõstmine Riigikogu 13. koosseisu volituste kestel võimalik üksnes 2018. aasta kevadistungjärgul.

3. Ida-Virumaa osas piirkondliku lisatasu kehtestamine peab toimuma viisil, et seeläbi ei kannataks kohtusüsteemi toimimine. Teadaolevalt on Ida-Virumaa täitmata kohtunikukohtade komplekteerimine olnud aastatepikkuseks probleemiks ning meie hinnangul võib eelnõu praegusel kujul seda olukorda veelgi halvendada. Kohtute seaduse § 76 lõige 1¹ näeb juhtimisülesannete täitmisega seotud lisatasu tavapärasest kõrgemas määras maksmise ette üksnes Viru Maakohtu esimehele, mitte ei ole tegemist üldise piirkondliku erandiga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virgo Saarmets
esimees